EEN DORP OP DE SCHOP

Samen Heteren leefbaarder maken met gebiedsgerichte aanpak

Bijlage procesplan Dorpendeal Heteren
Heteren, juli 2021

"...
Wat leefden ze eenvoudig toen

in simp'le huizen tussen groen
met boerenbloemen en een heg.

Maar blijkbaar leefden ze verkeerd,
het dorp is gemoderniseerd
en nu zijn ze op de goeie weg.

Want ziet, hoe rijk het leven is,
ze zien de televisiequiz
en wonen in betonnen dozen,
met flink veel glas, dan kun je zien
hoe of het bankstel staat bij Mien
en d'r dressoir met plastic rozen.

En langs het tuinpad van m'n vader
zag ik de hoge bomen staan.
Ik was een kind en wist niet beter,
dan dat nooit voorbij zou gaan."

uit Het Dorp door Wim Sonneveld

Inhoudsopgave

Samenvattend **4**

I - Prijswinnend transformeren naar overmorgen **4**

Situatie nu *5*

Naar straks *6*

Heteren Overbrugt, inwonersparticipatie *6*

Dorpskracht; identiteit en dorpsgevoel met projecten opnieuw laden *7*

Werken aan waarden, betekenis creëren en investeren *8*

II - De Huiskamer met het Dorpsplein, 1 plus 1 is 3. ..... **8**

Het Dorpsplein met magneetwerking *9*

De Huiskamer met dorpsservicepunt *10*

Versterken identiteit en verbondenheid vraagt draagvlak continuïteit *11*

Impact en effect, monitorend onderzoek *12*

III - Mens en Middelen **13**

Van geen ontmoetingspunt naar de multifunctionele gastvrije Huiskamer van Heteren *13*

Van braakliggend terrein naar kloppend dorpshart, het Dorpsplein *15*

IV - Investeringsbegroting en Dekking **18**

V - Rollen en Verantwoordelijkheden **19**

VI - Looptijd en Tijdlijn **20**

Bijlagen (nu geen onderdeel en definitief gereed najaar 2021 - zie ook Dorpendeal 5.1) **20**

1 - De Huiskamer, met plan van aanpak en gedetailleerde begroting *20*

2 - Het Dorpsplein, met plan van aanpak en gedetailleerde begroting *20*

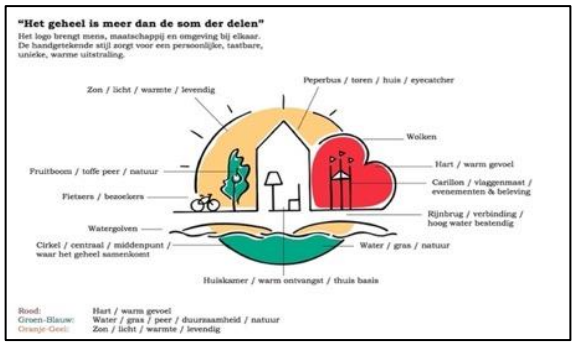
Samenvattend

Al meer dan 20 jaar is de dorpsgemeenschap van Heteren voornemens zichzelf van een kloppend hart te voorzien. Was het voorheen het magazijn achter in de Hubo, de buurtsuper onder de bouwmarkten, van de inmiddels gepensioneerde Gini en Bert Jansen waar lief en leed bij een kop koffie werd gedeeld, de nieuwe generaties Heternaren kunnen, wederom mede dankzij Bert, ‘een zelf gebrand bakkie’ doen in een heuse huiskamer. En wat mooi zou het zijn wanneer Bert (foto voorkant), als symbool van deze lange geschiedenis, in 2022 het lint kan gaan knippen.

Constructief vooroverleg met provinciale adviseurs Leefbaarheid leidde tot het digitaal werkbezoek van gedeputeerde Peter van ’t Hoog. Daar wisselde hij met Heterense hoofdrolspelers, vertegenwoordigt door: Bert Jansen (‘nestor leefbaarheid’); Kelvin Derksen (Dorpsraad); Bert van Putten (Open voor Jou); Ronnie Groenewold (Hart van Heteren); Ronald Ravensberger (Bibliotheek Gelderland Zuid) en wethouder Dimitri Horsthuis-Tangelder, op 8 april 2021 van dorpse gedachten. Van ‘t Hoog concludeerde, onder de indruk van de saamhorigheid en betrokkenheid van de inwoners en de potentie van het leereffect voor weer anderen, dat de plannen aansluiten bij het participerend beleid van de provincie en op de uitgangspunten bij het programma Leefbaarheid.

Als vervolg ligt hier het procesplan met de belangrijkste contouren van de inspanningen die betrokken partijen gaan leveren wanneer de Provincie Gelderland besluit Heteren in aanmerking te laten komen voor een dorpendeal. Voor het dorp is dat besluit de gewenste en noodzakelijke basis om verder te werven en in 2022 daadwerkelijk te starten met de leefbare invulling van het nieuwe centrumgebied.

In dit procesplan gaan we kort de breedte in om daarna te focussen op de betekenis en waarde voor Heteren van de Huiskamer en het Dorpsplein. Niet een verhaal over middelen als stenen en stekkers maar over doelen, waarden, betekenis en de invulling voor en door het dorp. Middels value case en biz zorgen wij, voordat we definitief starten, voor de duurzame visie en bedrijfsmatige onderbouwing en daarmee dekkende langjarige exploitatie van Huiskamer en aanpalend Dorpsplein.

I - Prijswinnend transformeren naar overmorgen

Wie kent ze niet, de regels uit het melancholieke lied Het Dorp dat Wim Sonneveld tot cultureel erfgoed zong. Een klassieker die in de kern niet zozeer ‘protesteert’ tegen de vooruitgang en de komst van de ‘nieuwbouw medemens’ maar ‘de zorgen’ bezingt over het ontbreken of de teloorgang van ‘het dorpsgevoel’. De kleinschaligheid, gemeenschappelijke identiteit, saamhorigheid, onderling

vertrouwen, ontmoeten in voor- en tegenspoed, kleinschalige betrokken middenstand en andere te benijden voordelen van de kleine elkaar kennende dorpsgemeente.

Dit lied zou ook over Heteren kunnen gaan. De laatste decennia hard gegroeid maar met weinig aandacht voor een vitaal centrumgebied waar dorpsleven zichtbaar floreert. Geen verlangen naar de sentimentele ‘dorpsstraat’ van vroeger, maar op weg naar de dorpse benodigdheden voor overmorgen. Burgers, bedrijven en besturen werkten en werken hard aan plannen om onze dorpsgemeenschap te revitaliseren.

Met kwaliteit. Het is dan ook geen toeval dat de actieve dorpsgemeenschap al provinciale, landelijke en Europese nominaties en prijzen in de wacht heeft gesleept om de terugloop van voorzieningen een halt toe te roepen. Van de 10.000 dorpen en wijken die Nederland telt, behoort Heteren nu tot de groep van 70 erkende ‘Transition Towns’. Allen met een op de toekomstgerichte visie op ‘samenleven’ in het dorp.

Daarvoor is veel vergaderd, geadviseerd, onderhandeld en al gefinancierd en aan die droom wordt nu *‘hardt’* gebouwd. De hiervoor speciaal opgerichte inwonersinitiatieven, de stichtingen Hart van Heteren en Open voor Jou, zijn daarvoor in 2021 nog op zoek naar het laatste stuk publiek-private financiering. De Dorpsraad, de gemeente Overbetuwe en de andere partners staan bij met menskracht en middelen.

Voorafgaand aan de regelingen rondom Leefbaarheid en Dorpendeal is er vanuit de provincie onderzoek gedaan. Daarbij geconstateerd dat de m.b.t. de kleinere kernen de behoefte onder inwoners zich met name richt op de realisatie van multifunctionele voorzieningen in het kader van vitaliteit, beleving en leefbaarheid. Precies zoals inwoners, bedrijven en bestuur de afgelopen jaren hebben gewerkt aan de hier nu voorliggende op Heterense maat gemaakte planvorming.

Midden in Heteren ligt, of beter lag, een her te bestemmen braakliggend terrein met bebouwing. Er is gesloopt en bouwrijp gemaakt met als doel de transformatie naar een voor het dorp ontbrekend nieuw centrumgebied of dorpskern. In 2022 realiseren particulieren met de gemeente het Hart van Heteren. Wonen, werken en met een pakket aan dorpse voorzieningen die ‘het cement’ zijn voor een op te bouwen vitaler en inclusiever fundament met economische impulsen voor eigen inwoners alsook voor gastvrijheid richting bezoekers. Met name het provinciale programma Leefbaarheid biedt Heteren de kans de basis te leggen om de sprong naar overmorgen te maken.

Situatie nu

Uit de Dorpenmonitor van het Sociaal Cultureel Planbureau uit 2013 bleek soortgelijke zorg over de toestand van onze dorpen. Achteruitgang in leefbaarheid en op de loer liggende sociale uitsluiting. Niet voor niets zet de provincie Gelderland al enige jaren vanuit Omgevingsvisie en Ruimte krachtig in op regelingen als Leefbaarheid en Steengoed Benutten krachtig om de vitaliteit van de dorpsgemeenschap te waarborgen en een forse steun in de krommende rug te bieden.

Uit onlangse onderzoeken blijkt dat de Heternaren hun woonomgeving waarderen, maar dat er zorgen zijn. De verloedering van de openbare ruimte; het ontbreken van verbindende voorzieningen; gemis aan culturele identiteit; geen plek om elkaar te ontmoeten (behalve het koffieapparaat bij de Jumbo); geen herkenbare geoutilleerde plek om activiteiten uit te voeren en lokaal winkelen is nu nog geen optie.

De bevolkingsopbouw is nu sterk vertegenwoordigt in het ouder wordende segment dat straks het overgrote deel van bevolking zal uitmaken. Er is geen centrale ontmoetingsplek, en er zijn geen ondersteunende zaken zoals een dorpsservicepunt en voor de vele toeristische passanten rondom het dorp is er geen aanleiding Heteren te bezoeken. De noodzaak dit aan te pakken, los van alle ontmoetende en verbindende mogelijkheden en het groeiend belang om in te zetten op de preventie van zorg zoals eenzaamheid, wordt dorpsbreed gedeeld. Samen met Overbetuwe wordt aan die visie gewerkt.

Een **levendig** en **kloppend** dorpshart
voor, door en van Heteren

Naar straks

De twee blauwe borden (foto's voorkant) geven de kern van actuele gedachten in dit dorp aan de rivier dan ook goed weer. Heteren ontwikkelt zich van een 'onaantrekkelijk dorp' voor bezoekers naar 'wees welkom' en gaat voor haar inwoners het dorp voorzien van een levendige identiteit en het nu nog ontbrekend sociaal hart. Kloppend met een economische en maatschappelijke invulling als levensader door en voor het dorp. Voor een duurzame, inclusieve, proactieve en verbonden dorpsgemeenschap en zodanig dat iedereen daaraan kan meedoen. Allemaal 'uitvoerende aandeelhouders' in dit verhaal.

Welke blijvende gevolgen van Covid 19 op ons sociaal maatschappelijk denken zal hebben, is voor nu nog een vraag. Niet meer terug te draaien lijkt de hernieuwde aandacht om meer dan voorheen voor, door en met elkaar instrumenten te ontwikkelen die de sociale cohesie van zichtbare impulsen voorziet.

Aan de bottom-up plannen daarvoor, beschreven in het visiestuk van de Dorpsraad 'Heteren Overbrugt' uit 2013, wordt op volle kracht gewerkt. In deze samenvatting zoomen we kort in op dat werk in het algemeen en op de projecten van de stichtingen Hart van Heteren en Open voor Jou in het bijzonder.

Heteren Overbrugt, inwonersparticipatie

Twee bepalende momenten uit de oude en de jongste geschiedenis van Heteren. De Rijnbrug in aanbouw, 1966-1972, en het Hart van Heteren in schets, 2016-2022. Voor de ingebruikname van de Rijnbrug bouwde Heteren voornamelijk voor eigen inwoners. Met de komst van de brug werd Heteren, en de hele regio, beter ontsloten. Men bouwde met tempo huizen en het aantal inwoners anno nu steeg naar rond de 5300 en groeit nog. Sinds 2001 maakt het dorp onderdeel uit van de gemeente Overbetuwe.

Dorpskracht; identiteit en dorpsgevoel met projecten opnieuw laden

Het inwonersaantal steeg maar na al die jaren ontbeerde het Heteren dus aan een kloppend dorpshart of dorpskern en gemeenschappelijke identiteit. De afgelopen 20 jaar, en met name vanaf 2013 met de dorpsvisie ‘Heteren Overbrugt’, maakten en maken inwoners zich hard voor een toegankelijker, veiliger en meer verbonden dorp. Die dorps- of inwonerskracht is altijd sterk geweest en is nog steeds groeiende. Wat goed gaat nog beter maken en vooral werken aan wat er ontbreekt met vertrouwen in de toekomst.

Momenteel is Heteren daarvoor letterlijk en figuurlijk ‘op de schop’ en worden er herinrichtings- en bouw voorbereidende werkzaamheden verricht die medio 2022 leiden naar de oplevering van het nieuwe centrum. Op dit moment wordt de ontsluiting ernaartoe vormgegeven en zodanig dat de Flessestraat verandert van ‘kille racebaan’ naar ‘sfeervolle doorgangs- en toegangsweg’.

Rondom alle initiatieven hebben inwoners zich verenigd in stichtingen zoals: de Dorpsraad; Hart van Heteren, Heteren Sociaal en daaruit voortkomende Open voor Jou. Ze spelen met hun werkgroepen een cruciale rol in de bottom-up inwonersinitiatieven. Een aantal culturele en sociaal-maatschappelijke projecten die in optelsom bijdragen aan de identiteit van het dorp en te verbinden dorpsleven hier kort voorgesteld. Waarna we inzoomen op de twee projecten die in dit schrijven centraal staan en waarvoor nog een stuk financiering wordt gezocht. Het is geenszins een overzicht van alles wat er nu speelt.

De Vrijheidspoort. Van een ‘verloederde’ omgeving naar een landschappelijk aantrekkelijke locatie vol historisch WOII-erfgoed. Behorend bij het Heterens verhaal. De beoogde Vrijheidspoort onder de Rijnbrug aan het water. Waar met herdenken, beseffen en beleven wat daar destijds speelde de brug wordt geslagen naar de betekenis van vrijheid en vrede nu. Innovatieve storytelling in een verfraaid aangelegde omgeving. Naast de lokale herdenkingen lonkt dit monument naar herinneringstoeristisch geïnteresseerde bezoekers.

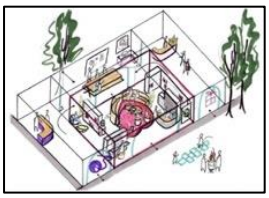
Roosje van Heteren, de meanderende kunstroute door het dorp. Doel: het versterken van de culturele identiteit door kunst in de openbare ruimte en gebruik te maken van heraldiek, streekverhalen en projecten waarbij de inwoners participeren en die bezoekers prikkelt tot een verblijf in het nieuwe hart. Dit community art project wordt gedragen door het Heterens personage Roosje dat geënt op haar landelijke zusje Loesje fungeert als ‘moderne dorpsomroeper’. Het project geeft aansluiting op de regionale kunstfietsroute Betuwe-Oost.

Een Europese prijs won dit project. Randwijkse Waarden is het gebied dat rond de Plas van Wijck is ontwikkeld. Versterking van de landschappelijke kwaliteit en zodanig dat het gebied aantrekkelijk is voor dieren. Voor verschillende vogelsoorten zijn er broedgebieden en plekken om voedsel te zoeken. Bomen, heesters en wild groeiende planten geven rust en bescherming aan klein wild. Ruimte is er voor recreatie. Wandelen, vissen of op de plas surfen. Het kan allemaal. Compleet met strand, ligweide, vliegerweide, zeilbotenhelling en een aanlegplaats met drijvende steiger. De ontzanding van het gebied duurt nog tot 2024.

Hart van Heteren, wonen en werken met een ‘sociaal-maatschappelijk dorpsplein’. Van kale plek naar vol te lopen Hart. Dit bijna 17 miljoen kostende nieuwbouwproject zal medio 2022 als nieuw centrumgebied worden opgeleverd. Met voor de inwoners uit het dorp en de regio en de bezoekers van de Betuwe aantrekkelijke voorzieningen. De stichting met dezelfde naam begeleidt het proces en zorgt straks voor de exploitatie, middels BIZ, van deze openbare ontmoetingsruimte. En van buiten naar binnen in de overdekte huiskamer.

De Huiskamer. Van niets nu naar een betekenisvol iets voor allen. Heternaren missen een indoor plek om elkaar te ontmoeten. Samen met de bibliotheek wordt gewerkt aan de verwezenlijking van deze wens. Ze wordt gerund door de daarvoor opgerichte stichting Open voor Jou. Naast gelegenheid om te vertoeven en te verpozen zullen rond de 17 maatschappelijke organisaties gebruik gaan maken van dit duurzame inclusieve initiatief. Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt zullen samen met een professional de huiskamer gaan runnen. Samen met het plein, de centrale gemeenschapsvoorziening die er nu niet is.

De gemeenschappelijke huiskamer met het dorpsplein, de twee te realiseren projecten binnen de nieuwbouw van Hart van Heteren, staan hier nu verder centraal. Maar alle vijf dragen ze bij aan de revitalisatie ofwel het futureproof en waardevol maken van Heteren. De gemobiliseerde 'Heterense Overbruggingkracht' wordt door alle betrokkenen gezien en erkend als de kracht van het succes.

Werken aan waarden, betekenis creëren en investeren

Vriendschap en geluk, betrokken contact met anderen, minder eenzaamheid, veiliger voelen, inclusiever samenleven en je gewaardeerd voelen, kleinschalig duurzamer ondernemen vanuit Betuwse identiteit, trots op het dorp, samenwerking stimuleren, actuele informatie over het dorp, service vanuit persoonlijke aandacht en betrokkenheid en voldoende waardevolle voorzieningen die op uitnodigende wijze je bij het 'sociale verhaal en cultuurhistorische verhaal van en dagelijks leven in Heteren betrekken. Middelen, attributen en objecten die je activeren om: je cultureel te uiten; meer te bewegen; met elkaar te spelen; te leren en te vermaken en prettig te verpozen. Van jong tot oud.

Om dit te bereiken zijn eenmalige investeringen en wat hulp bij het opstarten noodzakelijk om kostenposten te dekken die in hun optelsom bijdragen om deze doelen te bereiken. Het gaat ons daarbij niet om het led-scherm om het led-scherm of sec een waterfontein om alleen de leuk of het koffie-brandapparaat; maar wat het led-scherm doet voor de mensen, waartoe de waterfontein uitnodigt om te spelen en bijdraagt aan het verhaal van Heteren en wat een 'eigen product' als de koffiebranderij straks voor impact heeft op de ontwikkeling van onze 'werknemers met talent'. Daar gaat het over.

Kortom, om in hun optelsom te zorgen voor een goede uitgangspositie ons lange termijn dorpsleven de futureproof zwengel te geven die nodig is. Omdat dit te realiseren hebben we bij de realisatie van de verschillende objecten architecten en kunstenaars betrokken met de nadrukkelijke opdracht vanuit het dorp zodanig te ontwerpen en te adviseren dat investeringen daaraan waardevol bijdragen en zodanig functioneel alsook aantrekkelijk zijn om onze sociaal maatschappelijke doelen te bereiken.

II - De Huiskamer met het Dorpsplein, 1 plus 1 is 3.

De Dorpsraad Heteren is samen met diverse partners in actie gekomen, en heeft de Stichting Hart van Heteren opgericht. Onder leiding van strategiebureau Fresh Forward is een placemaking concept ontwikkeld. FF is gespecialiseerd in het interactief creëren van vitale leefomgevingen voor dorp en stad.

Na het realiseren van dit plan hebben de detailhandel, bedrijfsleven en gemeente het vertrouwen gekregen om investeringen te doen om een kaal grasveld te transformeren naar bebouwde omgeving. De laatste en meest essentiële stap die volgens het Fresh Forward advies nog moet worden gerealiseerd, is een sociaal cultureel maatschappelijk plan die de magneetwerking voor het dorp aan zal zetten.

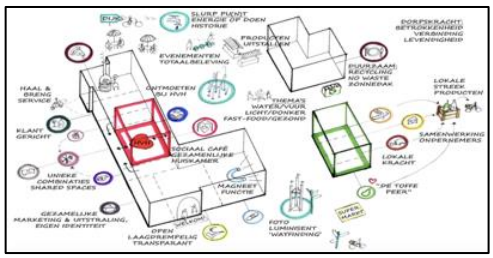

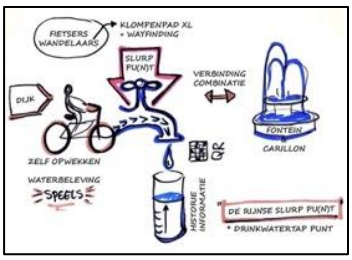

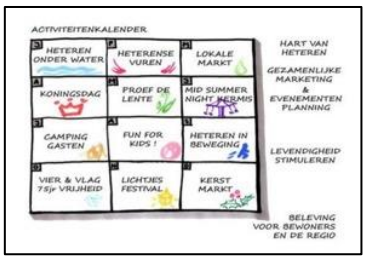
Inwoners hebben samen de t.z.t. 10 hurende ondernemers een pakkend concept neergezet waarbij er aandacht is voor zowel de dorpsbewoners en de bezoeker en waar unieke samenwerkingsverbanden worden uitgevoerd. De plek waarbij lokale trots en het huiskamer- en pleingevoel centraal staan en waar we kunnen ontmoeten. De projecten binnen dit concept zijn in doelen nauw met elkaar verbonden. Binnen en buiten vullen elkaar aan en versterken elkaars uitstraling. 1 plus 1 is 3 en nog vast veel meer.

Het Dorpsplein met magneetwerking

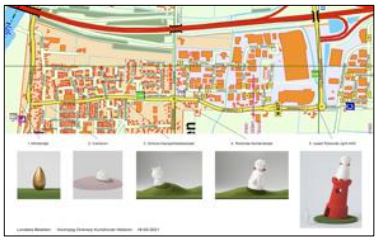
De inrichting ervan is geen doel op zich maar een middel om te komen tot en draagt bij aan de ‘rivierlijke identiteit’ van het dorp en beleving bij evenementen en activiteiten. Dit plein met een uitnodigende ingerichte buitenruimte waar audiovisuele -informatie- voorzieningen, veilige en esthetische verlichting en decoratieve objecten als watertappunt/fontein en interactief carillon het mogelijk maken het jaar door en op bijzondere momenten als gemeenschap bij elkaar te komen.

Het Dorpsplein ligt niet geïsoleerd in het centrum maar is met de dwars door het dorp meanderende kunstroute Roosje van Heteren verbonden. Van de Rijndijk naar de Rotonde. Ter gelijker tijd met de realisatie van het Hart wordt deze beeldenreeks ontwikkeld en dit geeft de kans die met het plein en fontein te verbinden middels een ‘ontluikend Roosje’. Vanuit de vrijwilligersgroep Roosje, met een personage ergens tussen Flipje van Tiel en geënt op landelijk Loesje, zal sociale communicatiestrategie worden vormgegeven. Op posters en sociale media. Hier aangehaald als voorbeeld hoe de diverse projecten met elkaar verbonden zijn en alle bijdragen aan de hervonden identiteit van het dorp aan de rivier. De kunstroute symboliseert de groei vanuit de pit naar de toren uit het Heterense wapen.

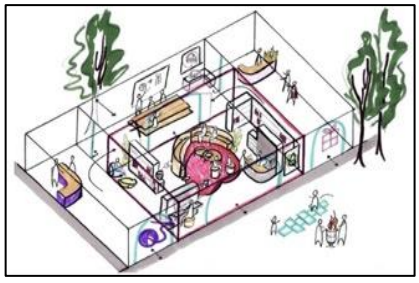
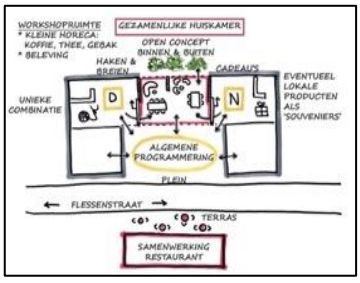
Dit alles dermate uitnodigend dat we van een deel van de 100.000 per jaar voorbijfietsende, wandelende en gemotoriseerde passanten verblijvende bezoekers kunnen maken. En vooral bedoeld om bij te dragen aan ‘de revitalisatie van het dorpse leven’ om voor jong tot oud het ontmoetingspunt te worden waar straks ongeveer de 20 sociaal-maatschappelijke, culturele en recreatieve verenigingen buiten op het plein actief gaan zijn. Stichting Hart van Heteren neemt hiervoor verantwoordelijkheid. Nu naar binnen.

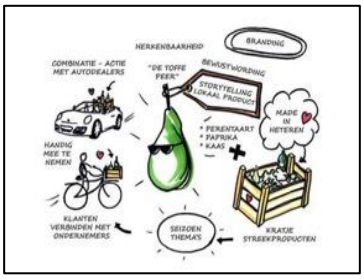
De Huiskamer met dorpsservicepunt

Dat wordt de overdekte centrale plek voor iedereen. Hiervoor is in het najaar van 2019 de stichting Open Voor Jou opgericht. De organisatie heeft als doel het stimuleren van levendigheid, bedrijvigheid, verbindingen, ontmoetingen en het creëren van kansen voor mensen met een afstand tot de maatschappij. In onze visie mensen met talent. Open Voor Jou gaat samen met de bibliotheek invulling geven aan de centrale ontmoetingsplek van het dorp, die vrijwilligerswerk bevordert en meedoen faciliteert.

Het is de plek, samen met het dorpsplein, waar lokale initiatieven hun activiteiten gaan presenteren. Ze vormt in ruimtelijke zin één organisch geheel met de bibliotheek met al haar eigentijdse producten en diensten. Wanneer Open voor Jou er niet zou komen opent de bibliotheek slechts twee tot drie dagdelen haar deuren. Open voor Jou realiseert een ‘altijd open’ mede omdat de vraag in het dorp naar een gemeenschapsruimte zo groot is. Ze realiseert gelijk haar bestaansrecht door in te zetten op inclusiviteit.

Door deze samenwerking ontstaat er 340 m2 aan kansen en mogelijkheden. De door Open voor Jou aan te stellen locatieleider of locatiecoördinator, met professionele begeleiding skills, gaat samen met de vrijwilligers en de werknemers met talent dagelijks zo lang als nodig geopend om te werken in o.a. de koffiebranderij waar lokale koffie wordt gebrand en verkocht.

De combinatie met Betuwse zuivel- en fruitproducten maken de menukaart compleet. Naast koffie zijn er lokale thee en lokale ‘buitenbeentjes’ als vers appelgebak en frisse fruitlimonade. Onthaaste service met aandacht, een glimlach en dit alles op gemoedelijk dorpsniveau.

Met een vast professioneel aanspreekpunt die personeel, gasten en activiteiten in goede banen leidt. Een unieke omgeving waar lef, samen, dorpskracht en aandacht bij elkaar komen en dat het verschil kan maken door de belofte ‘open voor jou’ ook echt voelbaar te maken voor iedereen. Hier een meest recente schets van de architect.

Een probleem is dat steeds meer vitale functies uit dorpen verdwijnen, terwijl veel onderwerpen complexer worden. Gevolg is dat er een kloof ontstaat tussen organisaties en inwoners. Er is een groeiende behoefte aan specifieke informatie die aansluit bij persoonlijke situaties. Om aan deze behoefte te voldoen komt er in de huiskamer een dorpsservicepunt. Een multifunctionele balie mede door vrijwilligers gerund waar inwoners en organisaties terecht kunnen met respectievelijk vragen en antwoorden en/of het maken van afspraken. Met een laagdrempelige en toegankelijke service. Waar je niet alleen je consumpties afrekent, maar ook vragen stelt: over boeken; activiteiten in het dorp; aan het sociaal team; de plaatselijke energieleverancier en waar informatie te vinden is over bank, gemeente en zorgverzekeraar. Dan is er ook nog de mogelijkheid om met de mobiele thuisservice en op andere locaties in het dorp vanuit de huiskamer bij te dragen aan activiteiten. Kunnen we dat waarmaken?

Versterken identiteit en verbondenheid vraagt draagvlak continuïteit

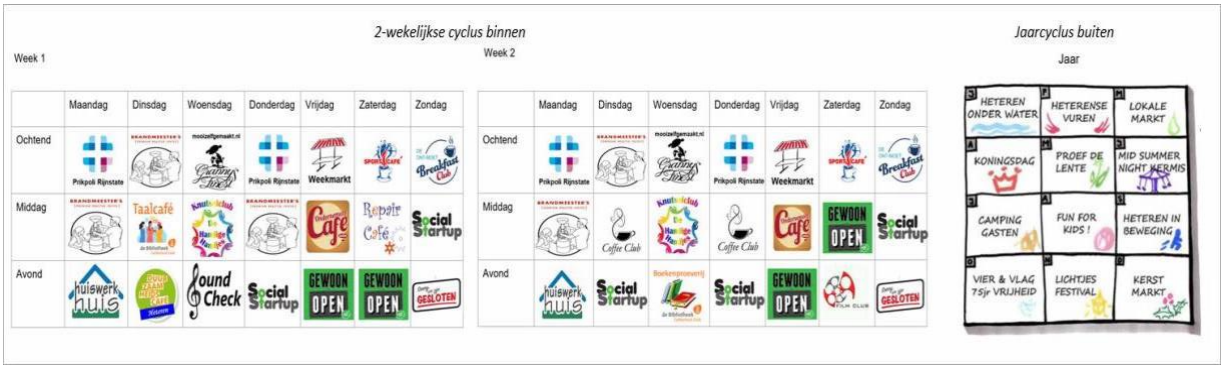
Dorpskracht was al krachtig aanwezig en is nog steeds groeiende. Vanuit de ongeveer 5400 inwoners zijn er inmiddels meer dan 1000 leden voor onze ‘community nieuwsbrief’ geworven en zijn er meer dan 50 daarvan proactief betrokken. Onder andere bij de plannen en activiteiten rondom de Dorpsraad, Heteren Sociaal, Hart van Heteren en Open voor Jou. Daaromheen weer een bredere schil van 150 vrijwilligers die zich al en nog meer gaan inzetten om het Hart straks kloppend te maken en te houden.

De lijst met betrokken partijen is lang. Naast de 6 dragende ‘expertise partijen’: de Dorpsraad; Hart van Heteren; Open voor Jou; Bibliotheek GZ; Heteren Sociaal en Forte Welzijn hebben er nog 20 lokale maatschappelijke partijen toegezegd hun sociale activiteiten te gaan verhuizen, nieuwe op te starten of ze voegen op een andere wijze sociale- en/of culturele inbreng toe. Deze partijen zijn:

WatBeters energiecoöperatie, HeteRun, Prikpoli Rijnstate, Oranjecomité, Reflex, Smalspoormuseum, Landgoed Overbetuwe, Heteren Viert Vrijheid, Betuws Oorlogsmuseum, Never Forget Them, breiclub Heteren, werkgroep Roosje, Sons of Heteren, Film & fotoclub Heteren, Ondernemers Vereniging Heteren, Fun4Kids, stichting Samen Zorg, Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen, Peperbus dorpsmagazine, Hedwig’s bootcamp, Buurtzorg, HAN (Hogeschool Arnhem Nijmegen) en de Zonnebloem. Ter inspiratie en ter verduidelijking hieronder het voorstel activiteitenprogrammering in het Hart van Heteren waar al deze partijen aan meewerken.

Middels inspanningsverklaring worden ze betrokken in het jaarrond plan dat als doel heeft activiteiten te realiseren op het terrein van zorg, welzijn, cultuur en sportieve evenementen. En dat in af- en overeenstemming met wat er al georganiseerd wordt door clubs en de in het dorp aanwezige professionele horeca-exploitant. De agenda's zouden er zo uit kunnen zien:

Daarnaast zal het voor de bibliotheek in haar nieuwe pand mogelijk worden om in haar steeds groter wordende maatschappelijke rol de organisator te zijn van lokale culturele en educatieve activiteiten voor jong en oud. Een belangrijke professionele en continue impuls in het kader van Life Long Learning. De Bibliotheek Gelderland Zuid is niet alleen investeerder maar ook een inhoudelijke partner voor het dorp.

Hiervoor zijn in de in 2022 op te leveren 'kale nieuwbouw' van het Hart een aantal aanpassingen nodig zodat er straks rond de al deze non-profit partijen gebruik kunnen gaan maken van de voorzieningen die binnen en buiten nu nog gerealiseerd en gefinancierd moeten worden.

Het hele para commerciële concept, met de nog te financieren kostenposten zoals hieronder straks uiteengezet, richt zich in de keuze van benodigdheden op het versterken van de identiteit van Heteren en die zichtbaar en voelbaar te maken. Alsmede de grote groep vrijwilligers uit te rusten met de daarvoor noodzakelijke geachte competenties en voorzieningen.

Dit alles om hun organisaties in staat te stellen de sociaal-maatschappelijke doelen daarmee te realiseren, preventie van latere zorgvragen te voorkomen en alle inwoners, en bezoekers, de aantrekkelijke centrale plek te geven waar de komende jaren continu gebouwd wordt aan het nu te veel ontbrekende dorpsleven. Onder het mom meten is weten gaan we dat proces ook monitoren.

Impact en effect, monitorend onderzoek

Het project en de impact ervan wordt de komende jaren gevolgd door middel van een drietal onderzoeken.

- Vanuit de Hogeschool Arnhem Nijmegen wordt er onderzoek gedaan naar de impact van Hart van Heteren op de leefbaarheid in het dorp.
- Avans Hogeschool richt zich specifiek op de impactmeting van sociaal ondernemen. Placemaking is daarbij de methode om met gebruikers te werken aan de verbetering van de openbare ruimte.
- Vanuit Technische Universiteit Eindhoven wordt er onderzoek gedaan naar een lichtplan waar veiligheid, functioneel gebruik en esthetiek vertaald wordt naar diverse lichtscenario's.

Samengevat: wat is de impact van de realisatie van Hart van Heteren en Open voor Jou op verschillende aspecten (economisch, sociaal, demografisch) van het dorp. Hoe, door wie, wanneer wordt het nieuwe dorpshart gebruikt en wat is daar de waardering voor en impact van en wat hebben inwonersinitiatieven als deze nodig om toekomstbestendig te blijven? In de bijlage 2 leest u hier t.z.t. meer over.

Graag sluiten we aan bij de wensen van de provincie, gemeente en andere financiers waar het gaat om methodieken van monitoring en evaluatie.

III - Mens en Middelen

We voelen ons op organisatorisch gebied, met de nog steeds groter groeiende groep vrijwilligers, en straks met professionele ondersteuning, gesteund dat deze bottom-up plannen haalbaar en verantwoord zijn. Los van de eenmalige investeringen en start-up hulp waar we hier nu op doelen, zorgen we voor de opening voor een financieel onderbouwde begroting die laat zien dat middels biz, businesscase en garantstellingen de continuïteit gewaarborgd is. Zowel voor de para-commerciële horeca, het dorpsservicepunt, de samenwerking met de bibliotheek als de diverse pleinse voorzieningen en het onderhoud en terugkerende activiteiten.

Als het gaat om het afdekken van de exploitatiekosten, dan zijn we met alle winkeliers en vastgoedeigenaren in het centrumgebied bezig om een biz te vormen en is er vanuit de huiskamer de value case. Aanvullend hierop is een wervingscampagne gehouden naar inwoners, waarbij ze voor dit doel 5 of 7,50 euro per maand automatisch kunnen laten afschrijven van hun rekening. Al 300 gezinnen doneren maandelijks als bijdrage aan de activiteiten straks. Het aantal groeit nog. En tot slot is er een meerjarige exploitatiegarantie van stichting Lonkhuyzen en zijn er 13 huurborgstellingen van organisaties en particulieren. Een prachtig en krachtig resultaat voor de exploitatie op termijn. Daarvoor is echter nog wel een basis nodig die forse publieke en private investeringen vraagt.

Hieronder omschrijvingen met de belangrijkste plannen met kosten die we gaan realiseren. De binnen- en buiten ruimte zijn in onze visie nadrukkelijk met elkaar verbonden. De één kan weliswaar zonder de ander maar in de optelsom maken ze minimaal drie. Ze hebben wel allebei hun eigen profiel als het gaat om de kosten. Ook in de kosten voor continuïteit en onderhoud.

Van geen ontmoetingspunt naar de multifunctionele gastvrije Huiskamer van Heteren

Voor de Huiskamer, gerealiseerd door Open voor Jou is er in de Bijlage 1 de uitgewerkte value case met daarin het businessmodel en de begroting in detail. Een solide onderbouwing van de levensvatbaarheid en waar een aantal maatschappelijke partners garant staat wanneer het onverwacht even tegenzit.

Fysieke aanpassingen gebouw	
Het Dorpsservicepunt wordt de multifunctionele balie waar inwoners terecht kunnen met vragen of het maken van afspraken met één van de maatschappelijke organisaties. Bij deze balie kun je basisinformatie krijgen van de aangesloten organisaties. En indien gewenst wordt er voor een “warme overdracht ” worden gezorgd. Op dit moment zijn een groeiend aantal van 10 organisaties geïnteresseerd in het dorpsservicepunt. Met een laagdrempelige en toegankelijke service, waar je niet alleen je consumpties afrekent, maar waar je ook vragen kunt stellen over de activiteiten in het dorp. Of een afspraak maakt met de WatBeters energiecoöperatie of een andere maatschappelijke organisatie. Ook bedrijven kunnen hier terecht om advies te krijgen om mensen met een afstand tot de maatschappij meer mee te laten doen. De ambitie is om maatschappelijke organisaties zichtbaarder te maken en een aanspreekpunt te geven, waardoor vrijwilligerswerk en mantelzorg beter wordt gestimuleerd en gefaciliteerd. Tevens noodzakelijk daarvoor een voorraad- en opslagruimte te realiseren ten behoeve van de ‘gebruikers’ om hun materialen op te kunnen slaan. Dit zijn de clubs, stichtingen en verenigingen die wekelijks gebruik maken van de grote of kleine ruimte en de aangesloten	

organisaties van het Dorpsservicepunt, voorraad ten behoeve van het uitvoeren van de dagactiviteiten zoals hieronder is beschreven.	65.000
De Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid biedt mensen in de Huiskamer uit alle culturen en van alle generaties de gelegenheid om kennis en vaardigheden op te doen, geïnspireerd te raken en te groeien. Life Long Learning. Door de samenwerking met OvJ creëren we in de Huiskamer gelijke ontwikkelkansen voor iedereen, waardoor we een inclusieve lokale maatschappij realiseren met een rijk cultureel klimaat. Een lokale samenleving waarin we elkaar verstaan en begrijpen, en zich kan ontwikkelen tot wie hij wil zijn. De bibliotheek is mede investeerder.	125.000
Op middelen gerichte investeringen om inwoners en personeel met een beperking een aantrekkelijke omgeving en zingevende activiteiten aan te kunnen bieden	
De dagactiviteiten van medewerkers met een beperking is om koffie te branden, streekproducten te bereiden en deze te serveren in de Huiskamer. De koffiebranderij en Huiskamer wordt hun bedrijf waar ze zich gewaardeerd voelen en hun werkplek in ons dorp innemen. Dit doen zij samen met vrijwilligers onder begeleiding van de professionele locatieleider die tevens functioneert als coördinator en de ervaren brandmeester die we hebben gevonden in ons dorp en die als vrijwilliger het proces begeleidt. De kleine kaart wordt compleet gemaakt met Betuwse streekproducten zoals vruchtsappen en taart. Dit betekent dat er een koffiebrander, vergasser en koffiemachine nodig is om eigen Heterense koffiebonen te branden; er keukenapparatuur nodig is om de duurzame streekproducten te bereiden en er sfeervol horeca-inventaris nodig is om aangenaam te vertoeven. Volgens het zorgteam van de Huiskamer, die zich naast de locatieleider vrijwillig inzetten, is niet ieder mens met afstand tot de maatschappij geschikt om bovengenoemde activiteiten zomaar uit te voeren. Soms zit het even niet mee en zijn ze niet communicatief genoeg. Dan kan de alternatieve dagactiviteit ‘de haal & brengservice’ uitkomst bieden. Hiervoor is een elektrische vrachtfiets nodig. Op deze wijze stimuleren wij inwoners om niet de auto te gebruiken, als zij boodschappen willen doen en bieden wij mensen in ons dorp die slecht ter been zijn een prachtige service om hun boodschappen naar huis te laten brengen. Dit draagt nadrukkelijk bij aan een inclusief dorp en aan het voorkomen van eenzaamheid en isolement.	80.000
Personele facilitering om een sociale werkomgeving te kunnen bieden	
De Huiskamer wordt de multifunctionele plek waar voor iedereen iets te halen en te brengen is. Als bezoeker of vrijwilliger in een omgeving voor mensen die groeistappen richting maatschappelijk zetten. En die een veilige, zingevende omgeving nodig hebben om stabiel te blijven functioneren. Dit vraagt om een professionele begeleiding, de locatieleider en die behelst een groot deel van de uiteindelijke jaarlijkse exploitatiekosten. De verwachting is dat we twee aanloopjaren nodig te hebben om tot de dekkende begroting te gaan groeien. Vrijwilligers zijn de basis onder het gehele concept. Vele inwoners hebben al aangegeven een rol op zich te willen gaan nemen. We schatten in dat er in totaal een groep van 35-50 vaste vrijwilligers nodig is om de Huiskamer open te laten zijn passend bij de vraag. Wij streven naar	

6 dagen x 3 dagdelen. Dit vraagt om een professioneel vrijwilligersbeleid met een stukje begeleiding van de locatieleider (60.000), ondersteunende hulpmiddelen medewerkers (24.000), cursussen (12.000), vergoedingen c.q. attenties waar nodig (9000), enz.	105.000
totaal	**375.000**

Van braakliggend terrein naar kloppend dorpshart, het Dorpsplein

Om van de kaal op te leveren centrale buitenruimte een aantrekkelijke sociale ontmoetingsplek te maken is het essentieel dat het voldoende magneetwerking krijgt. Het is dan ook belangrijk de beleving te optimaliseren, zodat begrippen als gastvrij, identiteit en leefbaarheid ook echt voelbaar worden. Niet in de laatste plaats door de vele 'kloppend hart activiteiten' die georganiseerd gaan worden. De onderstaande bedragen zijn gebaseerd op concrete offertes en de continuïteit wordt gewaarborgd. Zie daarvoor ook bijlage 2 voor gedetailleerde begroting en opzet biz model.

Transformatie steriel op te leveren buitenruimte naar sociaal kloppend dorpshart met magneetwerking	
Een sociaal dorpsplein waar jong en oud elkaar ontmoeten en kinderen veilig spelen, vraagt magneetwerking door aantrekkelijke en uitnodigende vormgeving zodat er wat te beleven valt. Op de dagen dat er geen activiteiten buiten worden georganiseerd, zijn er de attracties of objecten die zorgen voor levendigheid. Roosje van Heteren is de beeldende kunstroute waarmee bijgedragen wordt aan de identiteit van het dorp. Vanuit een folkloristisch dorpsverhaal is dit een participatief project van gemeente, kunstenaars, inwoners en bedrijfsleven. Roosje, geënt op Loesje en een vleugje Flipje uit Tiel, krijgt de functie van de dorpsomroeper anno nu. Vanuit de schrijvende en projecten organiserende werkgroep wordt ze verbindend ingezet. Het beeld wordt geïntegreerd met de interactieve waterfontein en samen vormen zij op deze wijze het trefpunt voor het hele dorp. Kinderen spelen urenlang in het water van de fontein en rond Roosje, terwijl ouders kijken en elkaar ontmoeten. Door de verschillende spuitvormen en ritmes is het Hart van Heteren letterlijk continu in beweging. Overdag als speelattractie en 's avonds met lichtspektakel. Het wordt een echte plek om te ontmoeten voor jong en oud, die dynamisch is overdag en rustgevend verwonderend mooi is in de avond. Water en klokken horen bij de identiteit van Heteren. Een 3-potig carillon profileert zich als een ware podiumkunstenaar midden in het Hart van Heteren. Online of bij het naburig dorpsservicepunt kunnen inwoners hun stem uitbrengen welke nummers zij willen horen. Inwoners hebben dus zelf inspraak in de muziek die klinkt op het carillon. Door de geautomatiseerde speelautomaat is een hoge speelfrequentie mogelijk, waardoor het carillon de sfeerbrenger bij uitstek wordt in het dorp. Uniek is dat de zichtlijn van het carillon vanaf het begin van ons dorp als het ware langs alle gebouwen door glipt. Ogenschijnlijk midden op de weg, in het hart van het centrum gelegen,	

ontstaat er door de transparantie van het ontwerp een fantastische doorkijk op de dijk en de natuur. Achter deze Rijndijk ligt het verdronken dorp Heteren. In het verleden werden bij overstromingen als gevolg van hoogwater de klokken geluid in ons dorp. Door de vele overstromingen is de kerk ingestort en zijn diverse gebouwen verzwolgen door de rivier. Tegenwoordig zorgt het gebrek aan ervaring ervoor dat dit gevaar onvoorstelbaar is geworden. Edoch niet ondenkbaar in de klimaatvoorspellingen. Als op ruim 3 meter boven de straat de hoogste waterstand op het carillon te zien is, dan besef je je de kwetsbaarheid t.o.v. het water. Op deze wijze stimuleert het carillon het waterbewustzijn bij inwoners en bezoekers en maakt het de zintuigelijke ervaring van levendigheid in het Hart van Heteren compleet. Hierdoor kan het carillon nu al worden gezien als levendig erfgoed en is het een symbool voor gemeenschappelijke identiteit en in haar speelsheid bijdragend aan de leefbaarheid.	217.000
Met alle input gaan inwoners het Hart van Heteren observeren, interpreteren, ordenen en evalueren als een levendig en sociaal dorpshart. De betekenis die inwoners aan het dorpsplein met huiskamer geven, kleuren als het ware het beeld dat ze van het dorp krijgen. Aansluitend op de 4 waarden: dorpskracht, samen, lef en aandacht, verstevigen ze het besef van verbondenheid en leefbaarheid. Uiteindelijk bepaalt deze emotionele band hoe aantrekkelijk inwoners de leefomgeving in ons dorp ervaren. Om deze identiteit zichtbaar en voelbaar te maken wordt het centrumgebied sfeervol aangekleed, zodat deze waarden subtiel worden uitgedragen. Naar idee van de uit vrijwilligers bestaande ‘centrummanagementcommissie’, aansluitend op het placemaking advies van Fresh Forward, moeten we op een organische wijze invulling geven aan wayfinding. Hiervoor zijn vlaggen en banieren en verlichting nodig. Heteren wordt nu enkel uitgelicht door lichtmasten aan de snelweg van onder andere de Kruidvat en de Mc Donalds. Door de herinrichting van de entreewegen naar het centrumgebied ontstaat er een unieke mee te koppelen kans om op een betaalbare wijze iconische en historische objecten, ook in het centrumgebied, uit te lichten. Nagenoeg alle eigenaren hebben inmiddels hun medewerking formeel toegezegd. Om de functies van licht, belichten met esthetiek en aandacht voor veiligheid, in balans te brengen is een lichtontwerp nodig. Met de gemeente wordt gelijk over de ideale locaties van wegbewijzering in en om het dorp nagedacht. Voor wayfinding, licht en wegbewijzering zijn advies, materialen en installatie nodig.	116.000
Investeringen in leefbaarheid, communicatie en duurzaamheid.	

‘Ieder voordeel heb een nadeel’. Door de bouw van het Hart van Heteren zijn 2 hangplekken verdwenen. Het probleem is dat hierdoor de leefbaarheid voor jongeren en ouderen behoorlijk onder druk is komen te staan. Ze hebben geen logische ‘eigen’ plek in de buitenruimte om elkaar te ontmoeten. Daardoor komen ze nu op ongeschiktere plekken bijeen wat voor overlast zorgt. Het centrumplan en de belangrijkste entree ‘de Flessestraat’ bieden de ruimte om 3 nieuwe ontmoetingsplaatsen te maken. Doordat woningen op de uitgekozen locaties op gepaste afstand staan, wordt de kans op overlast tot een minimum beperkt, maar zijn ze wel voor iedereen zichtbaar. Deze dorpsontmoetingsplekken bevatten een afdak met bankjes. Om inwoners te informeren over de sociale activiteiten en om bij te dragen wanneer ze plaatsvinden zijn er communicatiemiddelen nodig. Als inwoners op attractieve wijze op de hoogte worden gesteld van de dagelijkse activiteiten in de Huiskamer en/of evenementen in de buitenruimte, dan worden ze sneller verleid om mee te doen en daarmee ontstaat er ook meer roering. Volgens de marketingcommissie, bestaande uit vrijwilligers met kennis, is hiervoor een informatiescherm bij de entree van het centrumgebied, een gekoppelde website en activatie op social media, zeker de eerste jaren, de juiste manier hieraan bij te dragen. Het scherm geeft ook mogelijkheden voor partijen om over hun initiatieven te communiceren. Met de realisatie van een kloppend en levendig dorpshart houden we rekening met de mobiliteit van de toekomst. Het centrum ligt immers op 500 meter afstand van het natura 2000 gebied, de Randwijkse Waarden. Om de uitstoot van stikstof te minimaliseren willen we ‘groen verkeer” maximaal faciliteren en inwoners stimuleren om niet de auto te gebruiken, als zij naar het Hart van Heteren gaan. Hiervoor zijn fiets- en autolaadpunten nodig.	65.000
Faciliteren van duurzame diensten, onderzoek naar leefbaarheid en fondswervings- en advieskosten.	
Na de oplevering van de gebouwen en het centrumgebied van het Hart van Heteren wil de evenementencommissie, ook allemaal vrijwilligers, een opening organiseren als start van een reeks maandelijkse evenementen die worden georganiseerd door één van de lokale clubs, verenigingen en/of andere organisaties. De buitenruimte moet hiervoor geschikt worden gemaakt en er zijn aanloopkosten in het eerste jaar. Om activiteiten ten behoeve van leefbaarheid in de toekomst ook financieel te kunnen ondersteunen, is het belangrijk dat de binding met inwoners en hun loyaliteit wordt verstrekt. Bij de opening ontvangen alle inwoners een Hart van Heteren pas, waarmee ze punten kunnen sparen om te stimuleren in hun eigen dorp aankopen doen. Zeker in deze corona crisis geen overbodige luxe voor winkeliers. De punten worden verzilverd voor zowel eigen gebruik, als door de inwoner zelf te bepalen lokaal goed doel. Minimaal 15 procent van de gespaarde punten komt ten goede van ‘de continuïteit van leefbaarheid’, waardoor er vanaf het 2e jaar een structurele bijdrage vanuit de inwoners beschikbaar is. Hiervoor moet er geïnvesteerd worden in passen en in een software implementatie voor op de website. De aansluitkosten in de winkels en licentiekosten zijn buiten beschouwing gehouden, omdat dit door de winkeliers wordt betaald.	

Om de leefbaarheidseffecten vast stellen zijn er 3 samenwerkingen met onderwijsinstituten: De Hogeschool Arnhem en Nijmegen doet onderzoek naar de impact van de realisatie van het Hart van Heteren op de ervaren leefbaarheid van het dorp door inwoners van de kern Heteren. Het onderzoek bevat drie metingen (voor, tijdens, na opening) waarbij de ervaren leefbaarheid in beeld wordt gebracht. Dit onderzoek wordt afgerond met een reflectieonderzoek over de metingen. Overigens zet de gemeente Overbetuwe monitoring in van de inzet preventiezorg en bijdrage meerjarige exploitatie OvJ. Hogeschool Avans Retail doet onderzoek over beeldvorming, toegankelijkheid, gebruik en socialiteit van het Hart van Heteren door op 3 momenten (voor, tijdens, na opening) een placemaking onderzoek te verrichten en vervolgens af te ronden met een strategisch onderzoek met conclusies en aanbevelingen. Het sensoronderzoek van de Technische Universiteit Eindhoven richt zich op de veranderingen in aantal aanwezigen in centrumgebied door monitoring periode 20121 t/m 2023. Inhuur expertise en advies voor o.a. 'schrijf- en subsidiewerkzaamheden' betreffende de realisatie en dekking van het plan 'levendig en kloppend dorpshart' is nodig, passend bij de ontwerpuitgangspunten als geformuleerd door stedenbouwkundige Reinoud Keesmaat.	42.000
totaal	**440.000**

IV - Investeringsbegroting en Dekking

Hieronder bij 1 zicht op de totale kosten van het nieuwbouwcomplex Hart van Heteren met daarin de post € 815.000 waarvoor nog dekking gezocht wordt. Vervolgens bij 2 het voorgenomen plan om tot de dekking daarvan te komen.

1- Totale investeringsbegroting nieuwbouw Hart van Heteren

Hart van Heteren en Open voor Jou		
Gemeente Overbetuwe ontwikkeling centrumgebied	4.100.000	
Artica ontwikkeling centrumgebouwen met winkels	11.800.000	
	sub	15.900.000
Inrichting Dorpsplein, buitenruimte	440.000	
De Huiskamer, binnenruimte en opstartfase	375.000	
	sub	815.000
	Totaal	€ 16.715.000

De investeringen (de advies- en onderzoekskosten, inrichting, opstart, personele kosten en activiteiten) met betrekking tot het dorpsplein en de huiskamer en opstartfase van dit project, bovenop de bouwkosten van rond de €15.900.000, bedragen €815.000.

2 - Dekking ten behoeve van OvJ, de Huiskamer, en HvH, het Dorpsplein.

Wanneer we met de, hopelijk 'niet te specifiek gelabelde', bijdrage van €310.000 van de provincie de solide basis kunnen maken, zijn we overtuigd dat we voor het laatste ontbrekende kapitaal bij de specifieke criteria en programma's van private fondsen kunnen aansluiten. Daarbij gericht differentiëren in kosten voor buitenruimte, voor inrichting en budget dat nodig is voor de sociaal maatschappelijke kant van Hart van Heteren en Open voor Jou. Onderstaande tabel laat het nog te verwerven bedrag van €815.000 en de voorgenomen dekking daarvoor zien.

Publiek en privaat	**Noemer**	**Vraag**
Provincie Gelderland	Dorpendeal Leefbaarheid	310.000
Grotere fondsen: VSBfonds Stichting Doen Oranjefonds landelijk BPDcultuurfonds Kleinere fondsen: Rabobank Oostbetuwe, Regiobank, Menzis, Woningstichting Heteren	 Mens en maatschappij: ontmoetingsplekken inrichten Vernieuwende bewonersinitiatieven en sociaal ondernemen, inclusie Inclusiviteit, vrijwilligers, activiteiten en inrichting ontmoetingsruimte Ondersteuning kunst- en cultuurprojecten die raakvlakken hebben met architectuur, bouwen, de gebouwde omgeving, stedelijke ontwikkeling, gebiedsontwikkeling en kunst in de openbare ruimte. Diverse noemers als inclusieve arbeidsmarkt, leefkracht en zorg en verbinding en leefbaarheid buurt, activiteiten met ontmoeten	260.000
Gemeente Overbetuwe *	Diverse bijdragen i.h.k.v. huiskamer en dorpsplein (naast de 4.100.000	*
Bibliotheek	Bijdrage Huiskamer	125.000
HvH/OvJ/Dorpsraad: funding inwoners en bedrijven, vrijwilligersuren, enz.	Funding en sponsoring	120.000
	Totaal	815.000

** Er is de gemeente Overbetuwe veel aan gelegen dat het nieuwbouwcomplex Hart van Heteren als sociaal maatschappelijk inwonersinitiatief succesvol wordt. Daarvoor draagt de gemeente, naast de 4.100.000 voor de bouw van het complex, vanuit diverse beleid (grondwerk, economie, zorg en welzijn en cultuur) bij aan de realisatie die hier centraal staat in de dorpendeal. Met Open voor Jou wordt nog bekeken wat de bijdrage zal zijn in de meerjarige exploitatie van de Huiskamer. Deze zijn hier nu niet in de dekking van € 815.000 meegenomen. Zie voor die bedragen bij Dorpendeal artikel 3, gemeente en bibliotheek.*

V - Rollen en Verantwoordelijkheden

Voor het formele overzicht van de betrokkenen en belangen verwijzen we naar het convenant Dorpendeal Heteren.

- De gemeente Overbetuwe is verantwoordelijk voor het inzetten van deze subsidie voor de activiteiten zoals hierboven benoemd. Voorwaarde is dat de gemeente en dorpsraad beide akkoord geven bij toekennen van budgetten en betalen van facturen, in verband met behouden van de regie en opdrachtgeverschap aan HvH en OvJ (i.s.m. OBGZ).
- De Dorpsraad bewaakt, als onafhankelijke partij op afstand het integrale karakter van het hele proces, zorgt mede voor breed draagvlak en betrokkenheid van het dorp en handelt als anbi 'de btw-voordelen' af waar nodig.
- Hart van Heteren is verantwoordelijk voor het proces planvorming en de realisatie en onderhoud van het dorpsplein. In principe over alles wat buiten plaatsvindt.

- Open voor Jou is verantwoordelijk voor het proces rondom planvorming, de realisatie en exploitatie van de Huiskamer. In principe over alles wat binnen plaatsvindt
- De Bibliotheek GZ is met OvJ mede-verantwoordelijk (partner) voor de realisatie van Huiskamer en het leveren van diensten, producten en activiteiten behorend bij de bibliotheek.
- Werkgroep HvH en OvJ is verantwoordelijk voor de verdere funding, gezamenlijk plan van aanpak dorpsplein en huiskamer, de coördinatie van de activiteitenagenda en de communicatie daarvan.
- Expertisegroep bestaande uit OvJ, HvH, de OBGZ, Heteren Sociaal en Forte Welzijn ondersteunt de werkzaamheden. De 'locatieleider inclusiviteit' is de professional die, met vrijwilligers, de dagelijkse gang van zaken coördineert en bestaande en nieuwe partijen verbindt, te woord staat en zorg draagt voor de activiteitenagenda.
- Voortgangscommissie bestaat uit gemeente, provincie, dorpsraad, de werkgroep HvH en OvJ en OBGZ. De bestuurders van de gemeente en de provincie willen graag betrokken zijn bij het proces en nemen op nog vast te stellen momenten (zie looptijd en tijdslijn) kennis van de voortgang middels overleg met de werkgroep. Vooralsnog bij de ondertekening, bij de afronding van de funding en overgang naar de realisatie (plan van aanpak), bij opening HvH en bij de afronding van de looptijd van het project alsnog vast te stellen in plan van aanpak. Tussentijds is het ambtelijk apparaat van beiden aanspreekbaar. Bij afronding van de funding, naar verwachting rond november 2021, bepaalt de voortgangscommissie of er voldoende zekerheid is over de hoogte van de funding om de plannen op de beschreven wijze uit te voeren.
- De provincie bewaakt het integrale karakter en is intermediair in de samenwerking tussen gemeente en dorp. Op enkele deelgebieden, zoals onderzoek, is de provincie ook inhoudelijk betrokken en zet zij zich in om ook binnen het provinciehuis de integrale werkwijze te stimuleren. De provincie levert het grootste deel van de middelen die nodig zijn voor deze dorpendeal.

VI - Looptijd en Tijdlijn

- In mei 2021 dient gemeente Overbetuwe i.s.m. Dorpsraad, HvH, OvJ de aanvraag dorpendeal in bij de provincie.
- Na toekenning en formele ondertekening, verwacht in juni 2021, zal de looptijd van het convenant zijn tot en met het eerste jaar na opening, verwacht in juli 2023. na de zomer en/of ten tijde van
- In mei tot en met juni 2021 werken HvH, OvJ, IGS-G5 en [werktitel] aan verdere concretisering ten behoeve van private fondsenwerving.
- Na de periode van funding, lopende van mei 2021 tot in november 2021, zal het definitieve plan van aanpak door de werkgroep worden opgesteld waarin concreet het wie, wat, hoe en wanneer topt aan oplevering en opening, verwacht in juli 2022.
- De bijlagen biz (HvH) en business case (OvJ i.s.m. OBGZ) worden daarmee in het najaar 2021 geactualiseerd naar aanleiding van voortschrijdend inzicht en stand van zaken funding. Daarin de verantwoording voor de langjarige exploitatie.
- Beoogde opening HvH is gesteld op juli 2022

Bijlagen (nu geen onderdeel en definitief gereed najaar 2021 - zie ook Dorpendeal 5.1)

1 - De Huiskamer, met plan van aanpak en gedetailleerde begroting

2 - Het Dorpsplein, met plan van aanpak en gedetailleerde begroting